

Przewodnik do sesji terenowych

XVI Sympozjum Współczesne Problemy Hydrogeologii

Warszawa – Jachranka 2013

Przewodnik do sesji terenowych

XVI Sympozjum
Współczesne Problemy Hydrogeologii

Warszawa – Jachranka 2013

Warszawa 2013

Autorzy

- Sesja 1 – *Katarzyna Sawicka (Wydział Geologii UW), Jan Dzierżek (Wydział Geologii UW), Krzysztof Józwiak (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy), Anna Andrzejewska (Kampinoski Park Narodowy)*
- Sesja 2 – *Tomasz Gruszczyński (Wydział Geologii UW), Józef Mikołajków (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy), Marzena Szostakiewicz-Hołownia (Wydział Geologii UW)*
- Sesja 3 – *Włodzimierz Humnicki (Wydział Geologii UW), Marcin Stępień (Wydział Geologii UW)*

Projekt okładki

Wojciech Markiewicz

Ilustracje na okładce

„Źródła w Osiecku”; „Trasy sesji terenowych”

Tomasz Gruszczyński

Redakcja i korekta

Barbara Nowak

Skład i łamanie

Barbara Obrębska

© Copyright by Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013

Wydanie 1

ISBN 978-83-235-1199-1

ISBN 978-83-235-1779-5 PDF

Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego

00-497 Warszawa, ul. Nowy Świat 4

www.wuw.pl; e-mail: wuw@uw.edu.pl

Dział Handlowy WUW: tel. (48 22) 55-31-333; e-mail: dz.handlowy@uw.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.wuw.pl/ksiegarnia

Spis treści

Sesja terenowa nr 1 – Puszcza Kampinoska – skarby przyrody, historii i kultury zachodniego Mazowsza (<i>Katarzyna Sawicka, Jan Dzierżek, Krzysztof Józwiak, Anna Andrzejewska</i>)	5
Wprowadzenie	5
Położenie i hydrografia Kampinoskiego Parku Narodowego	7
Budowa geologiczna Kampinoskiego Parku Narodowego	8
Warunki hydrogeologiczne Kampinoskiego Parku Narodowego	11
Punkt 1: Dębe – odsłonięcie w skarpie doliny Narwi	14
Punkt 2: Izabelin – Kampinoski Park Narodowy: zadania i działalność	17
Punkt 3: Stanowisko wydm – procesy wydmytwórcze w Kotlinie Warszawskiej	21
Punkt 4: Długie Bagno – torfowisko jako ekosystem zależny od wód podziemnych	22
Punkt 5: Palmiry – Muzeum Miejsce Pamięci	22
Punkt 6: Wilcza Struga – początek głównego cieku KPN (kanał Łasica)	23
Punkt 7: Sosna Powstańców – pomnik historii powstania styczniowego 1863 r.	23
Punkt 8: Plecewice – ily warwowe zastoiska warszawskiego	24
Punkt 9: Żelazowa Wola – Muzeum Chopina	26
Literatura	26

Sesja terenowa nr 2 – Dolina Wisły na południe od Warszawy – morfogeneza, wody podziemne i człowiek (<i>Tomasz Gruszczyński,</i> <i>Józef Mikołajków, Marzena Szostakiewicz-Hołownia</i>)	29
Wprowadzenie	29
Punkt 1: Ujęcie infiltracyjne Wodociągu Praskiego w Warszawie – „ Gruba Kaśka ”	31
Historia powstania ujęcia	31
Charakterystyka techniczna	33
Rola infiltracji w uzdatnianiu wody	34
Zagrożenia dla warszawskich ujęć infiltracyjnych	35
Punkt 2: Do źródeł w Osiecku	36
Punkt 3: W stronę Czerska	39
Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 222 – Dolina Środkowej Wisły	42
Ochrona GZWP nr 222	45
Punkt 4: Tężnia w Konstancinie-Jeziornie	46
Literatura	49
Sesja terenowa nr 3 – Filtry i metro warszawskie – stare i nowe problemy hydrogeologiczne stolicy (<i>Włodzimierz Humnicki,</i> <i>Marcin Stępień</i>)	51
Punkt 1: Stacja Uzdatniania Wody „Filtry” przy ul. Koszykowej (Filtry Lindleya)	52
Inne obiekty MPWiK w Warszawie	55
Punkt 2: Problemy hydrogeologiczne związane z budową wybranej stacji centralnego odcinka II linii metra	60
Zarys historii budowy metra w Warszawie	60
Druga linia metra	63
Zarys warunków geologicznych i hydrogeologicznych II linii metra	65
Materiały źródłowe	67

Katarzyna Sawicka
Jan Dzierżek
Krzysztof Józwiak
Anna Andrzejewska

SESJA TERENOWA nr 1

Puszcza Kampinoska – skarby przyrody, historii i kultury zachodniego Mazowsza

*Mazowsze. Piasek, Wisła i las.
Mazowsze moje. Płasko, daleko –
pod potokami szumiących gwiazd,
pod sosen rzeką (...).*

Krzysztof Kamil Baczyński,
„Mazowsze” (24.07.1943)

Wprowadzenie

Sesja terenowa obejmuje zachodni fragment Kotliny Warszawskiej, część doliny Wisły i jej tarasów na obszarze Kampinoskiego Parku Narodowego (KPN). Zostaną omówione procesy i zjawiska kształtujące rzeźbę i budowę geologiczną w wybranych punktach zwiedzanego terenu. W tym celu zostaną zaprezentowane odsłonięcia i stanowiska reprezentatywne m.in. dla ilów warwowych zastoiska warszawskiego, wydmy i obszarów mokradłowych Kampinoskiego Parku Narodowego, a także zagadnienia związane z siecią hydrograficzną, warunkami hydrogeologicznymi i funkcjonowaniem sieci monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych w obrębie parku.

Oprócz walorów przyrodniczych, sesja terenowa obejmuje również znajdujące się w okolicach Puszczy Kampinoskiej miejsca o znaczeniu historycznym (Palmiry, Sosna Powstańców) oraz kulturalnym, m.in. Żelazowa Wola (ryc. 1).

Ryc.1. Trasa sesji terenowej nr 1